

2019 ÅRS RAPPORTEN

ARBETE TILLSAMMANS FÖR STARKARE RÄTTIGHETER

SAMMANFATTNING

edpb
European Data Protection Board

European Data Protection Board
Sammanfattning av årsrapporten för 2019

ARBETE TILLSAMMANS FÖR STARKARE RÄTTIGHETER

Further details about the EDPB can be found on our website at edpb.europa.eu.

Förord

Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB) har i uppdrag att säkerställa en enhetlig tillämpning av dataskyddsreglerna i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Detta föreskrivs i den allmänna dataskyddsförordningen (nedan kallad dataskyddsförordningen), som har banat väg för en nya era av respekt för registrerades rättigheter.

Dataskyddsförordningens värde ligger inte bara i att den har fastställt en harmoniserad rättslig ram för dataskydd i hela EES – som har utökat och stärkt de nationella dataskyddmyndigheternas befogenheter. Ikraftträdandet av dataskyddsförordningen har också uppmuntrat en ökad medvetenhet om dataskydds rättigheter bland såväl enskilda personer som organisationer. Med tanke på att databaserad teknik i allt större utsträckning finns med i nästan alla aspekter av våra liv, är detta viktigare än någonsin.

Nu när vi närmar oss två-årsdagen för det datum då dataskyddsförordningen började tillämpas är jag övertygad om att samarbetet mellan dataskyddsmyndigheterna i EES kommer att leda till att en gemensam dataskyddskultur växer fram. Vissa utmaningar kvarstår, men EDPB arbetar med att hitta lösningar på dessa och att se till att de viktigaste delarna av samarbetsförordningen tillämpas på ett enhetligt sätt.

I egenskap av EDPB bidrar vi till en enhetlig tolkning av dataskyddsförordningen genom att anta riktlinjer och

yttranden. Under 2019 antog vi fem nya riktlinjer om exempelvis inbyggt integritetsskydd och integritetsskydd som standard, och rätten att bli bortglömd, samt två riktlinjer i slutgiltiga versioner efter samråd. Vi antog också 16 yttranden, bland annat om konsekvensbedömningar avseende dataskydd, ackrediteringskrav för organ som övervakar efterlevnaden av uppförandekoder och samspelet mellan direktivet om integritet och elektronisk kommunikation och dataskyddsförordningen.

Detta var möjligt tack vare det kontinuerliga arbete som bedrivs av alla berörda parter inom EDPB, liksom den allt större mängden bidrag från och det ökade deltagandet av våra intressenter via evenemang, workshoppar och undersökningar.

Inför det kommande året känner vi oss redo att hantera de återstående punkterna på vårt tvååriga arbetsprogram. Vi kommer att fortsätta att anta vägledningar, främja samarbete om gränsöverskridande genomförande och ge råd till EU-lagstiftaren om dataskyddsfrågor.

Allt fler länder utanför EU har börjat anta dataskyddslagstiftning och baserar då ofta sin lagstiftning på de grundläggande principerna i dataskyddsförordningen. Jag är övertygad om att vi inom en snar framtid kommer att få se skyddet av registrerades rättigheter bli en global norm. Detta kommer att lägga grunden för säkrare dataflöden och ökad transparens, liksom ett ökat förtroende för rättsstaten.

Andrea Jelinek
Europeiska dataskyddsstyrelsens ordförande

2

2019 – en översikt

2.1. ARBETSORDNING

[Arbetsordningen](#), som innehåller EDPB:s viktigaste verksamhetsregler, antogs under den första plenarsessionen den 25 maj 2018.

Under 2019 antog EDPB en omarbetad lydelse av artiklarna 8, 10, 22 och 24 i arbetsordningen för att förtydliga kraven för att beviljas observatörsstatus, de förfaranden som följer på antagandet av yttranden och omröstningsförfarandena under EDPB:s plenarsessioner.

EDPB antog också en ny artikel 37 i arbetsordningen om inrättande av en kommitté för samordnad tillsyn i samband med uppgiftsbehandling i stora informationssystem som används vid EU-institutionerna, samt av EU-organ, EU-kontor och EU-byråer.

Under 2019 ansvarade kommittén för den samordnade tillsynen av IMI-systemet och Eurojust. År 2020 kommer detta att utvidgas till att inkludera Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo). I framtiden kommer all samordnad tillsyn av stora informationssystem, organ, kontor och byråer på EU-nivå gradvis att överföras till kommittén.

2.2. EDPB:S SEKRETARIAT

EDPB:s sekretariat säkerställer att all verksamhet vid EDPB överensstämmer med den rättsliga ram som är tillämplig på EDPB som ett EU-organ och med dess arbetsordning. Sekretariatet är huvudrapportör för de enhetliga yttrandena och besluten, och fungerar som ett institutionellt minne som säkerställer överensstämmelse mellan dessa dokument. EDPB:s sekretariat har också i uppdrag att underlätta EDPB:s

rättvisa och effektiva beslutsfattande och även att fungera som en kanal för tydlig och konsekvent kommunikation.

Som ett led i dess stödverksamhet har EDPB:s sekretariat tagit fram it-lösningar för att möjliggöra effektiv och säker kommunikation mellan EDPB:s ledamöter, inklusive informationssystemet för den inre marknaden (IMI).

Under 2019 anordnade EDPB:s sekretariat elva plenarsessioner och 90 sammanträden i olika expertundergrupper. De olika expertundergrupperna fokuserar på specifika dataskyddsområden och hjälper EDPB att utföra sina uppgifter.

Slutligen hjälper EDPB:s sekretariat ordföranden med förberedelserna inför och ledningen av plenarsessionerna, liksom med hennes anföranden.

2.3. EDPB:S VERKSAMHET UNDER 2019**2.3.1. Allmän vägledning**

Under 2019 antog EDPB **fem nya riktlinjer** som syftade till att klargöra de olika bestämmelserna i dataskyddsförordningen. De antagna riktlinjerna rörde uppförandekoder och övervakningsorgan på nationell och europeisk nivå, liksom förtydliganden kring behandling av personuppgifter i en rad olika sammanhang, nämligen i samband med tillhandahållandet av onlinetjänster, genom videoenheter, principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard samt i förhållande till rätten att bli bortglömd, i förhållande till sökmotorer.

Tre riktlinjer som antogs under 2018 godkändes dessutom av EDPB i slutgiltig form under 2019, efter offentliga samråd. Dessa riktlinjer klargör ackrediterings- och certifieringskriterierna och det territoriella tillämpningsområde som regleras i dataskyddsförordningen.

EDPB utfärdade också en **rekommendation** om det utkast till förteckning som Europeiska datatillsynsmannen lämnade in om sådan behandling som kräver en konsekvensbedömning avseende dataskydd.

2.3.2. Enhetliga yttranden

För att garantera en enhetlig tillämpning av dataskyddsförordningen i ärenden som har gränsöverskridande verkningar utfärdar EDPB **enhetliga yttranden**. Den behöriga tillsynsmyndigheten måste ta största möjliga hänsyn till yttrandet.

Under 2019 antog EDPB **16 enhetliga yttranden**. Åtta av dessa rörde de utkast till förteckningar som lämnades in av tillsynsmyndigheterna om sådan behandling som kräver en konsekvensbedömning avseende dataskydd, liksom sådan som är undantagen från den. Resterande yttranden gällde överföringar av personuppgifter mellan finanstillsynsmyndigheter i EES och utanför EES samt samspelet mellan direktivet om integritet och elektronisk kommunikation och dataskyddsförordningen, liksom klargöranden av standardavtalsklausuler, bindande företagsbestämmelser, tillsynsmyndigheternas befogenheter och ackrediteringskriterier för övervakningsorgan.

EDPB agerar också som ett tvistlösningsorgan och utfärdar **bindande beslut**. Sedan den 25 maj 2018 har dock inga tvistlösningsförfaranden inletts. Detta tyder på att tillsynsmyndigheterna hittills har lyckats uppnå samförstånd om alla aktuella gränsöverskridande ärenden.

2.3.3. Samråd i lagstiftningsprocessen

EDPB ger råd till Europeiska kommissionen i alla frågor som rör skyddet av personuppgifter, inbegripet lämpligheten hos dataskyddsnivån i tredjeländer eller hos internationella organisationer. Under 2019 utfärdade EDPB rapporter från den **andra** och **tredje årliga översynen** av skölden för skydd av privatlivet i EU och USA (beslut om adekvat skyddsnivå), som utförs av Europeiska kommissionen för att bedöma sköldens stabilitet och det praktiska genomförandet av denna.

Dessutom utfärdade EDPB ett **yttrande** om samspelet mellan förordningen om kliniska prövningar och dataskyddsförordningen, på begäran av Europeiska kommissionens generaldirektorat för hälsa och

livsmedelssäkerhet.

EDPB omfattas också av artikel 42 i [förordning 2018/1725](#) om samråd i lagstiftningsprocessen. Detta gör det möjligt för Europeiska datatillsynsmannen och EDPB att samordna sitt arbete i syfte att utfärda ett **gemensamt yttrande**. Under 2019 antog EDPB och Europeiska datatillsynsmannen ett [gemensamt yttrande](#) om dataskyddsaspekterna i infrastrukturen för digitala e-hälsotjänster. Även detta yttrande utfärdades på begäran av generaldirektoratet för hälsa och livsmedelssäkerhet.

EDPB antog också, på eget initiativ, ett [uttalande](#) om utkastet till förordningen om integritet och elektronisk kommunikation och bidrog med synpunkter om dataskyddsaspekterna i Budapestkonventionen om it-brottslighet.

2.3.4. Övriga dokument

Under 2019 antog EDPB **två uttalanden**. Det [första](#) rörde Förenta staternas Foreign Account Tax Compliance Act, (FATCA), till följd av Europaparlamentets resolution om de negativa effekterna av FATCA för EU-medborgare. Det [andra](#) avsåg användningen av personuppgifter i samband med politiska kampanjer, mot bakgrund av valet till Europaparlamentet 2019 samt andra val inom EU och på andra håll.

För hanteringen av dataskyddsfrågor i händelse av en avtalslös brexit antog EDPB **två informationsmeddelanden** om [överföringar av uppgifter](#) från EES till Förenade kungariket inom ramen för dataskyddsförordningen, och om [bindande företagsbestämmelser för företag](#) som har Förenade kungarikets Information Commissioner's Office som ansvarig tillsynsmyndighet.

Till följd av en begäran från Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE), utfärdade EDPB [LIBE-rapporten om genomförandet av dataskyddsförordningen](#), som gav en översikt av genomförandet och efterlevnaden av dataskyddsförordningen och som omfattade både samarbetsmekanismen och de enhetliga slutsatserna.

Den 9 juli 2019 talade EDPB:s ordförande inför Europeiska

unionens domstol, som hade bett om ett muntligt [anförande i mål C-311/18 \(Facebook Ireland och Schrems\)](#).

2.4. SAMRÅD

Efter det preliminära antagandet av riktlinjer anordnar EDPB **offentliga samråd** för att låta intressenter och medborgare dela med sig av sina synpunkter och bidra med ytterligare information. År 2019 inledde EDPB [fem sådana samråd](#) gällande dess riktlinjer om uppförandekoder, certifieringskriterier, behandling av personuppgifter via onlinetjänster och videoenheter, principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard och rätten att bli bortglömd.

EDPB anordnar **evenemang för intressenter** för att inhämta åsikter om viktiga frågor och förbereda utarbetandet av framtida vägledningar. Under 2019 anordnade EDPB tre sådana evenemang. Dessa var inriktade på det omarbetade betaltjänstdirektivet (PSD2), på begreppen personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde och deras respektive ansvarsområden samt på registrerades rättigheter.

Som ett led i den årliga översynen av EDPB:s verksamhet – som fastställs i artikel 71.2 i dataskyddsförordningen – utförde EDPB en **intressentundersökning** för andra året i rad. Genom undersökningen, som var inriktad på innehållet i och antagandet av EDPB:s riktlinjer, ville man förstå i vilken utsträckning intressenterna anser att dessa riktlinjer är användbara och praktiska vid tolkningen av bestämmelserna i dataskyddsförordningen.

De svarande inkluderade organisationer och enskilda företag från finans-, bank- och försäkringssektorerna, grossist- och detaljhandeln samt sektorerna för informationsteknik, människors hälsa, socialt arbete och grundläggande rättigheter. Majoriteten av de som svarade var baserade i Europa, och mer än 60 procent representerade små företag.

64 procent av de intressenter som deltog i undersökningen ansåg att riktlinjerna är användbara, medan 46 procent av dem ansåg att de var tillräckligt praktiska. Nära 80 procent ansåg att riktlinjerna var lättillgängliga – en uppgång från 64 procent år 2018. I annan positiv återkoppling nämndes att riktlinjerna innehåller exempel från verkligheten och att den breda

tillämpligheten förhindrar nationell splittring.

De svarande uppmuntrade till ytterligare tolkningsarbete för att bland annat klargöra förhållandet mellan den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet, liksom den rättsliga grunden berättigat intresse. Det är fortfarande utmanande för små och medelstora företag att följa dataskyddsförordningen, men intressenterna uppgav att EDPB:s riktlinjer är användbara vid tillämpningen av förordningen. Överlag klassificerade 40 procent av intressenterna samrådsförandet alltifrån lämpligt till tillfredsställande.

2.5. TILLSYNSMYNDIGHETERNAS VERKSAMHET UNDER 2019

Inom ramen för dataskyddsförordningen bedriver tillsynsmyndigheterna i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) ett nära samarbete för att säkerställa att enskilda personers dataskydds rättigheter skyddas på ett enhetligt sätt i hela EES. En av tillsynsmyndigheternas uppgifter är att hjälpa varandra och att samordna beslutsfattandet i gränsöverskridande dataskyddsärenden.

Under rapporteringsperioden identifierade tillsynsmyndigheterna vissa utmaningar i samband med genomförandet av samarbetsmekanismen och mekanismen för enhetlighet. I synnerhet de olika nationella processrättslagstiftningarna ansågs påverka samarbetsmekanismen på grund av skillnaderna i förfarandena för hantering av klagomål, parternas ställning i förfarandena, tillåtlighetskriterierna, förfarandenas varaktighet, tidsfristerna etc.

Dessutom beror tillsynsmyndigheternas effektiva tillämpning av de befogenheter och uppgifter som tilldelats dem enligt dataskyddsförordningen, till stor del på de resurser som de har tillgång till. Detta gäller framför allt mekanismen för en enda kontaktpunkt (one-stop-shop (OSS) mekanismen), vars framgångar beror på den tid och det arbete som tillsynsmyndigheterna kan lägga på de enskilda ärendena och på samarbete.

Trots dessa utmaningar är EDPB övertygat om att samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna kommer att leda till en

gemensam dataskyddskultur och enhetlig övervakning. En enda uppsättning regler har visat sig vara fördelaktig för personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden i EES, eftersom de har tillfört större rättslig säkerhet. Den har också gynnat enskilda personer som sett sina rättigheter i egenskap av registrerade stärkas.

Sedan dataskyddsförordningen började tillämpas har 807 förfaranden för gränsöverskridande samarbete registrerats i IMI-systemet, varav 585 ärenden inleddes 2019. Av dessa förfaranden för gränsöverskridande samarbete var 425 ärenden en följd av klagomål, medan resterande kom från andra källor, såsom utredningar, rättsliga skyldigheter eller medierapporter.

Mekanismen för en enda kontaktpunkt kräver samarbete mellan den ansvariga tillsynsmyndigheten och de berörda tillsynsmyndigheterna. Den ansvariga tillsynsmyndigheten leder utredningen och spelar en viktig roll i förfarandet för att uppnå samförstånd mellan de berörda tillsynsmyndigheterna, och arbetar dessutom för att nå ett samordnat beslut med avseende på den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet. I slutet av 2019 hade 142 förfaranden gällande en enda kontaktpunkt inletts av tillsynsmyndigheterna, varav 79 ledde till ett slutligt beslut.

Förfarandet för ömsesidigt bistånd gör det möjligt för tillsynsmyndigheterna att be andra tillsynsmyndigheter om information eller att begära andra åtgärder för ett effektivt samarbete, såsom förhandstillstånd eller utredningar. Sedan den 25 maj 2018 har 2 542 förfaranden för ömsesidigt bistånd inletts. Av dessa förfaranden var den absoluta majoriteten (2 427) informella samrådsförfaranden, medan 115 var formella begäranden.

Under 2019 utfördes inga **gemensamma insatser** av tillsynsmyndigheterna.

Enligt dataskyddsförordningen kan de nationella tillsynsmyndigheterna vidta olika korrigerande åtgärder. Under 2019 identifierade tillsynsmyndigheterna ett antal **överträdelser av dataskyddsförordningen** och utövade sina korrigerande befogenheter i enlighet därmed.

Överträdelserna inkluderade underlåtenhet att genomföra bestämmelser såsom inbyggt integritetsskydd, integritetsskydd som standard, rätten till tillgång och rätten till radering. I många fall framhölls en brist på lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa dataskyddet, vilket ledde till personuppgiftsincidenter. Flera allvarliga incidenter inbegrep behandlingen av särskilda kategorier av uppgifter, såsom politiska åsikter, kredituppgifter eller biometriska uppgifter. De enheter som ålades sanktionsavgifter kom från såväl den privata som den offentliga sektorn.

3

Huvudmålen för 2020

I slutet av 2019, halvvägs genom sitt [arbetsprogram](#), hade EDPB kommit långt med sina fastställda mål och siktar på att uppfylla dem under arbetsprogrammets andra år.

Under 2020 kommer EDPB att sträva efter att tillhandahålla vägledning om personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden, registrerades rättigheter och begreppet berättigat intresse. EDPB kommer också att intensifiera sitt arbete vad gäller avancerad teknik, som uppkopplade fordon, blockkedjor, artificiell intelligens och digitala hjälpmedel.

EDPB kommer att fortsätta att ge råd till Europeiska kommissionen i frågor som gränsöverskridande begäranden om tillgång till e-bevisning, översyn över eller antagande av beslut om adekvat skyddsnivå för överföring av uppgifter till tredjeländer och eventuella ändringar av avtalet om passageraruppgifter mellan EU och Kanada.

Utöver det arbete som beskrivs i arbetsprogrammet ska EDPB under 2020 tillhandahålla vägledning om hur dataskyddet påverkas av kampen mot covid-19, både på eget initiativ och efter samråd med Europeiska kommissionen.

EDPB arbetar också med att fördjupa sina befintliga kontakter med intressenter och att utveckla nya. EDPB:s ledamöter, liksom EDPB:s ordförande och ställföreträdande ordföranden, kommer att fortsätta att delta vid relevanta konferenser och anföranden.

EDPB:s sekretariat kommer att fortsätta att säkerställa en harmoniserad kommunikationsstrategi. Detta inkluderar fortsatt information om EDPB:s verksamhet via sociala medier, liksom stärkt samarbete med tillsynsmyndigheterna. För detta ändamål kommer EDPB att upprätthålla och stärka nätverket av tillsynsmyndigheternas press- och kommunikationsansvariga.

Kontaktuppgifter

Postadress:

Rue Wiertz 60, B-1047 Bryssel, Belgien

Kontorsadress:

Rue Montoyer 30, B-1000 Bryssel, Belgien

E-post:

edpb@edpb.europa.eu

 @eu_edpb

 eu-edpb

 edpb.europa.eu